

Theo dõi trẻ sau tiêm đề

Chiến dịch tiêm vaccin thần tốc của Việt Nam đã đạt được những dấu mốc quan trọng. Tính đến ngày 22.2.2022, Việt Nam tiêm chặm mốc 192 triệu liều vaccin phòng COVID-19. Hiện nay, Bộ Y tế tiếp tục đề nghị các địa phương tăng cường vận động người dân tiêm vaccin, đi từng ngõ, gõ từng nhà, rà từng người để tránh bỏ sót... Ngành y tế của chúng ta đang chủ động tiếp cận trước các nguồn vaccin cho trẻ em dưới 12 tuổi (trước mắt là vaccin Pfizer theo đa số quốc gia trên thế giới) và tiêm ngay theo khuyến cáo của Tổ chức Y tế Thế giới. Bộ Y tế đề nghị các địa phương chuẩn bị sẵn sàng các nguồn lực để tiêm vaccin phòng COVID-19 cho trẻ từ 5 – 11 tuổi ngay khi Bộ Y tế có hướng dẫn chi tiết. Tổ chức tiêm chủng tại nhà cho những đối tượng khó khăn trong việc di chuyển. Các gia đình hiện nay đang khá lo lắng vì tỉ lệ trẻ em nhiễm SARS-CoV-2 đang ngày càng gia tăng trong khi các em nhỏ dưới 12 tuổi chưa được tiêm vaccin.

Sau khi tiêm vaccin phòng COVID-19, một số trẻ có thể có biểu hiện đau tại chỗ tiêm và sốt. Đây là phản ứng bình thường chứng tỏ đáp ứng miễn dịch của trẻ với tác nhân gây bệnh. Phụ huynh không nên quá lo lắng. Phần lớn các triệu chứng này sẽ giảm và tự khỏi sau một thời gian theo dõi.

Đối với trường hợp trẻ sốt nhẹ, theo dõi nhiệt độ của trẻ và dùng biện pháp hạ nhiệt không cần thuốc. Chỉ dùng thuốc paracetamol khi nhiệt độ cơ thể trên 38,5°C với liều 10 – 15 mg/kg/lần. Mỗi lần uống cách nhau 4 – 6 giờ. Ngoài ra, có thể cho trẻ uống thêm dung dịch

bù nước điện giải Oresol pha theo thể tích quy định đúng cách. Có thể dùng thêm các vitamin B, C, kẽm... dạng bào chế thích hợp với trẻ tùy độ tuổi. Đặc biệt, cần cho trẻ ăn đầy đủ chất dinh dưỡng, nhiều bữa, ăn lỏng, dễ tiêu hóa. Vệ sinh thân thể, răng, miệng, mũi họng cho trẻ sạch sẽ. Cần cho trẻ mặc đồ thoáng mát, ở phòng thoáng khí. Hướng dẫn trẻ nghỉ ngơi, tập thể dục nhẹ nhàng, hít thở sâu, đều. Không nên bắt trẻ đeo khẩu trang liên tục trong nhà để tránh nguy cơ khó thở.

Phụ huynh tuyệt đối không được dùng các loại thuốc khác như kháng sinh, kháng viêm... cho trẻ. Đối với thuốc hạ sốt giảm đau paracetamol hiện có nhiều dạng bào chế. Lựa chọn dạng thuốc phù hợp với lứa tuổi của trẻ. Không dùng quá liều chỉ định và tuyệt đối không dùng đồng thời

với các loại thuốc hạ sốt khác như ibuprofen, aspirin,... Lưu ý đặc biệt: acetaminophen (*Tylenol*) là một tên khác của paracetamol nên chỉ dùng 1 trong 2 loại và xem kỹ về liều lượng phù hợp với lứa tuổi của trẻ. Thuốc hạ sốt hiện nay có nhiều loại để chia liều lượng theo cân nặng của trẻ. Không được dùng thuốc người lớn pha cho trẻ uống.

Cần theo dõi các dấu hiệu trở nặng nếu phản ứng quá mẫn xảy ra chậm sau khi trẻ được tiêm vaccin. Khi phát hiện con có các biểu hiện như buồn nôn, nôn, khó thở, thở nhanh... cha mẹ cần đưa ngay đến cơ sở y tế địa phương gần nhất để trẻ được can thiệp y tế cấp cứu kịp thời.

Theo dõi sau tiêm tại nhà khi gặp một trong các dấu hiệu sau phải đưa trẻ đến cơ sở y tế gần nhất ngay:

Sau khi tiêm vaccin phòng COVID-19, trẻ có thể có biểu hiện đau nơi tiêm, sốt

vaccin phòng sốc phản vệ

✦ THS LÊ QUỐC THỊNH

Tê cứng quanh môi hoặc lưỡi; phát ban, nổi mẩn đỏ hoặc tím hoặc đỏ da hoặc chảy máu, xuất huyết dưới da; cảm giác ngứa họng, căng cứng, nghẹn họng, nói khó; đau đầu kéo dài hoặc dữ dội; ngủ li bì, ngủ gà, lú lẫn, hôn mê, co giật; tức ngực, hồi hộp đánh trống ngực, ngất; nôn, buồn nôn, đau bụng, tiêu chảy; khó thở, thở rít, khò khè, tím tái; toàn thân: chóng mặt, choáng, xây xẩm, cảm giác muốn ngã, mệt bất thường; đau dữ dội bất thường tại một hay nhiều nơi không do va chạm, sang chấn; sốt cao liên tục trên 39°C mà không đáp ứng với thuốc hạ sốt.

Cách phát hiện phản ứng phản vệ sau tiêm vaccin:

– **Độ I:** Nổi ban đỏ từng điểm, từng đám, rồi lan rộng, phù mí mắt, phù mặt...

– **Độ II:** Xuất hiện thêm khó thở, thở rít, hoặc đau quặn bụng, đi ngoài phân lỏng nhiều lần.

– **Độ III:** Tiếp tục xuất hiện tình trạng huyết áp tăng (trên 140/90mmHg) hoặc tụt (dưới 90/60 mmHg), hoặc rối loạn ý thức (lơ mơ, nói sảng, vật vã...).

– **Độ IV:** Mất ý thức, ngừng tim, ngừng thở.

Để phát hiện sớm, xử trí đúng phản vệ sau tiêm ngừa, đặc biệt ở người có cơ địa dị ứng là trẻ em, thì cần phải ở lại điểm tiêm chủng đến mức lâu nhất có thể. Trong 72 giờ sau tiêm ngừa, lúc nào cũng phải có ít nhất một người thân ở bên cạnh để theo dõi giám sát. Chỉ cần phát hiện dấu hiệu phản vệ, phải ngay lập tức dùng thuốc theo hướng dẫn sẵn có, và đưa bệnh nhân đến trung tâm y tế gần nhất trong tối đa 10 – 15 phút.

Thường xuyên đo thân nhiệt của trẻ, nếu có sốt dưới 38,5°C thì

Hướng dẫn học sinh rửa tay đúng cách là một biện pháp phòng ngừa COVID

Nguồn: namdinh.org.vn

không nên quá lo lắng. Nổi lồng quần áo, chườm với nước ấm, không để trẻ bị nhiễm lạnh; nếu trẻ có sốt từ 38,5°C trở lên: dùng thuốc hạ sốt theo cân nặng của trẻ để chọn liều lượng phù hợp. Nghe theo hướng dẫn của nhân viên y tế, nếu không giảm thì đưa trẻ đến cơ sở y tế nơi gần nhất.

Sau khi tiêm chủng, thường mất vài tuần để cơ thể xây dựng khả năng miễn dịch chống lại SARS-CoV-2. Vì vậy, con bạn vẫn có thể bị nhiễm SARS-CoV-2 ngay trước hoặc sau khi tiêm chủng. Điều này là do vaccin vẫn chưa có đủ thời gian để bảo vệ. Cần thực hiện nghiêm túc các quy định 5K để hạn chế nguy cơ này.

Nếu trẻ đang có các biểu hiện hội chứng viêm đa hệ thống như sốt cao, mắt đỏ, môi đỏ... gia đình chưa nên cho trẻ tiêm vaccin. Trẻ suy giảm miễn dịch hay mắc các bệnh mạn tính, béo phì có nguy

cơ trở nặng nên cần được tư vấn và khám sàng lọc kỹ trước khi có quyết định tiêm hay không. Thực tế đợt tiêm vaccin cho trẻ học trung học cơ sở vừa qua đã đạt hiệu quả lớn đảm bảo cho việc sớm đưa trẻ đi học trở lại. Số vaccin phòng COVID-19 đã tiêm cho trẻ từ 12 – 17 tuổi ở nước ta, theo thống kê của Bộ Y tế đến 22.2.2022 là 16.932.997 liều, trong đó mũi 1: 8.700.946 liều; mũi 2: 8.232.051 liều. Phần lớn trẻ được tiêm đều an toàn. Tỷ lệ gây các phản ứng nghiêm trọng của các loại vaccin nói chung đều rất thấp, thường được tính bằng một đến vài trường hợp/100.000 người hoặc một vài trường hợp/1.000.000 người. Các vaccin ngừa COVID-19 được FDA và EMA phê duyệt đến thời điểm này, trong đó có Pfizer đều như vậy. Do đó, dù có cơ địa dị ứng với nhiều chất, thì nguy cơ dị ứng với vaccin cũng không cao. *